

2022-01-25

Årsrapportering 2021

Utveckling och samordning av verksamhetsintegrerat lärande (VIL) för studerande inom geriatrisk hälso- och sjukvården, avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) och specialiserad palliativ slutenvård (SPSV) inom Stockholmsregionen

Uppdrag och progress

Uppdrag från Utbildningsrådet KI-SLL 20 februari 2020 att genomföra utveckling och samordning av verksamhetsintegrerat lärande (VIL) för studerande inom den geriatriska hälso- och sjukvården, avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) och specialiserad palliativ slutenvård (SPSV) inom Stockholmsregionen. Uppdraget gick till Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och vidare till FOU nu inom SLSO.

Gemensam VIL-samordnare har till arbetsuppgift att kontinuerligt identifiera, etablera och vidareutveckla kontakten med befintliga och nya vårdverksamheter. Uppdraget innebär att fungera som ett nav i beställningen av VIL, enligt beställningsförfarande (bilaga 1). Därutöver handlar den gemensamma VIL-samordnarens uppdrag om att stärka vårdens kapacitet att erbjuda högkvalitativ VIL och möjliggöra samverkan och lärande genom bl.a. nätverk mellan involverade verksamheter och lärosäten i frågor om VIL.

Stockholmsregionen utgör ett stort geografiskt område med många utförare av vård och lärosäten. Innan etablering av gemensam VIL-samordning skickades beställning från lärosäten direkt ut till mottagande vårdenhet och om en vårdenhet inte hade möjlighet att ta emot alla studerande behövdes en tidsödande omdirigeringsprocess för att hitta ny plats för VIL. Uppdraget har skapat tydligare strukturer, vilket innebär effektivare arbetsgång som kanaliseras via en gemensam funktion. Detta underlättar regionens utbildningsåtagande på totalen samt underlättar arbetsprocessen för lärosätenas beställare som bara behöver skicka en samlad beställning till en mottagare av VIL.

Genomförande av gemensam VIL-samordning 2021

Genomförande i två steg

Genomförandet av gemensam VIL-samordning har skett i två steg:

1. Steg ett innebar att studerande på sjuksköterskeprogrammet placerades genom gemensam VIL-samordning med första beställning i KLiPP genomförd 15/9 2020. Placering genom gemensam VIL-samordning för sjuksköterskeprogrammet har fortsatt under 2021 med två beställningsomgångar via KLiPP.
2. Steg två omfattade utöver beställning från sjuksköterskeprogrammet även beställning av VIL-platser för hälsoprofessionerna (fysioterapeutprogrammet, arbetsterapeutprogrammet) och APL, första beställning genomfördes i mars 2021. Placering genom gemensam VIL-samordning för hälsoprofessionerna och APL har fortsatt under 2021 med två beställningsomgångar via KLiPP. Plan för LIA har tagits fram med första beställning under mars 2022.

Informationsdelning och dialog med involverade parter

Informationsträffar har ägt rum vid ett flertal tillfällen under året med lokala VIL-samordnare och representanter från lärosäten. Mötena har anpassats till att passa verksamhetens behov och de frågor som upplevts som mest angelägna. I huvudsak har mötena genomförts på distans. Verksamhetschefer har informerats via befintliga kanaler och specialistrådens utskick.

För att genomföra en VIL-samordning som förenklar för både vårdverksamheter samt lärosäten används en rådsgrupp för uppdraget. Rådsgruppen utgår ifrån befintlig struktur för akademisk geriatrik och AKA plattformen. Denna grupp har i uppdrag att vara rådande i frågor som rör verksamhetsområdet geriatrik, ASIH och SPSV, totalt tre protokollförda möten har genomförts under året. Därtill har upplägg och genomförande diskuterats med representanter från lärosätena.

Avstämningsmöten har därtill ägt rum mellan SLISO och hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för kontinuerlig uppdatering. Två skriftliga delrapporter har rapporterats till HSF under 2020 samt en summerande PowerPoint presentation i augusti 2021.

Förtydligande

Gemensam VIL-samordning omfattar inte Danderyds sjukhus AB och Karolinska Universitetssjukhuset. Därtill kommer fortsättningsvis Mälardalens högskola och Gävle högskola att beställa sina VIL-platser direkt till Södertälje sjukhus samt Tiohundra enligt tidigare modell.

Huvudsakliga resultat 2021

- Arbetsprocessen i att bereda plats för VIL och APL har förenklats och frigjort tid för både lärosäten och vården
- Tillgången till VFU-platser har ökat jämfört med tidigare år
- Ökad tydlighet och transparens i beställningen
- Utbildningsåtagandet har tydliggjorts inom berörda verksamheter i regionen
- Stärkt samverkan mellan VIL-samordnare i Regionen har ökat möjligheten att bereda plats för studerande
- Flera utvecklingsområden har identifierats

Förenklad arbetsprocess samt fler platser för VFU kan erbjudas

I och med att beställning inkommit till gemensam VIL-samordnare (inklusive APL), menar lärosätesrepresentanter och representanter från vården att arbetsprocessen i att bereda plats för VIL och APL förenklats och frigjort tid. Lärosätesrepresentanter beskriver också att de i beställningen fått tillgång till fler VFU-platser än tidigare.

Samtliga beställningar som efterfrågades VT-21 från sjuksköterskeprogrammen har tillgodosetts genom gemensam VIL-samordning med totalt 524 platser för VFU samt 200 platser för specialistutbildning sjuksköterska. Totalt antal nyckelpersoner som finns i nätverket från vårdverksamheten är

- Geriatrik 13 personer
- ASIH 18 personer
- SPSV 11 personer
- APL 15 personer

Tydligt och transparent i beställning har gett fokus på utbildningsåtagandet

Införandet av gemensam VIL-samordning har bidragit till ökad transparens i samband med beställning och placering av studerande i hela regionen oavsett VIL eller APL Detta har

medfört att utbildningsåtagandet tydliggjorts inom berörda verksamheter i Regionen. Diskussion har således kunnat inledas om fördelning av studerande och ett gemensamt ansvar att på bästa sätt lösa utbildningsåtagandet.

Nätverk tillsammans med andra gemensamma VIL samordnare

Under 2021 har VIL samordnaren initierats i ett nätverk för gemensamma VIL samordnare i Regionen oberoende av verksamhetsområde. Detta innebär att när samordnaren behöver undersöka om möjlighet finns att bereda plats för en studerande utanför det egna verksamhetsområdet undersöks möjligheter att bereda plats i hela Regionen även utanför det egna verksamhetsområdet med beaktande att lärandemål måste kunna uppnås. Samordnaren ingår även i SLSO:s nätverk för VIL-samordnare.

Nästa steg

Utveckling av tillvägagångssätt

Responser från hälso- och sjukvården och lärosäten på gemensam VIL-samordning är överlag positiv. Erfarenheterna från årets beställningsförfaranden tas med i beställning av LIA till mars 2022. I samband med genomförande av steg två har samma tillvägagångssätt använts som i steg ett. Dock med lärdomar som dragits under helåret (mars-mars) vad gäller beställning i KLIPP.

Stärkt samverkan mellan praktiken och lärosäten genom lärandenätverk

Som en del i gemensam VIL-samordning ligger att stärka samverkan och initiera ett lärandenätverk mellan lärosäten och praktiken. Genom att hela beställningarna visas transparent för samtliga i samband med beställning har förutsättningar stärkt i uppdraget med utbildningsåtagandet som ett gemensamt mål.

Fortsatt samverkan med AKA-plattformen

Gemensam VIL-samordning arbetar i samverkan med AKA-plattformen, vilket är en del av Akademisk geriatrik i utbildningsdirektivet. Genom samverkan mellan dessa två nätverk stärks förutsättningar för goda lärandemiljöer, att pedagogiska modeller kan initieras och möjliggöra för praktiken att möta efterfrågan av platser för VIL.

Blick framåt

Under 2021 har flera områden lyfts som angelägna av såväl lärosäten som hälso- och sjukvården att tänka vidare kring. Läkarprogrammet har förts fram och möjligheterna att fördjupa en diskussion om huruvida VIL samordning skulle kunna vara behjälplig framgent vad gäller beredande av plats för läkarstuderande.

Även behovet av handledarkompetens i praktiken och kompletterande sätt att hantera detta i relation till hög personalomsättning har varit en fråga som diskuterats under året, även här finns utrymme för fortsatt diskussion och innovativa förslag.

Summering

Tidseffektivitet och transparens i beställningsförfarande har inneburit att studerande kunnat beredas plats utifrån vårdverksamhetens kapacitet och prioriteringsordning med märkbart större volymer än enligt tidigare beställningsförfarande. Nya enheter har kunnat initieras i utbildningsåtagandet vilket skapat förutsättning för fler platser för VIL. Nätverk för lokala samordnare av VIL i Region Stockholm har därtill initierats där möjligheter för platser undersökt även utanför det egna verksamhetsområdet. Utifrån rådande situation med omsättning av personal och i skenet av pågående pandemi har flera utmaningar kunnat identifierats och hanterats. Exempelvis beställningar utifrån ett uppskattat behov vilket kan vara större än det faktiska samt svårighet vid handledning i samband med stor personalomsättning. Införandet av gemensam VIL-samordning i två steg har visat sig varit gynnsamt då korrigeringar och revidering av processen kunnat ske utifrån gjorda lärdomar.

Håkan Uvhagen, Christina Sundman, FOU nu, SLSO
2022-01-25